

ĐIỀU KHOẢN THAM CHIẾU

Chuyên gia tư vấn thực hiện

“Nghiên cứu, đánh giá khả năng ứng phó của doanh nghiệp Việt Nam với khủng hoảng Covid-19, đề xuất các giải pháp nâng cao khả năng thích ứng của doanh nghiệp trước khủng hoảng”

1. Tổng quan về Chương trình Aus4Reform

Chương trình Aus4Reform được xây dựng nhằm hỗ trợ Việt Nam nâng cao năng suất và năng lực cạnh tranh. Chương trình hỗ trợ cải thiện chất lượng chính sách, pháp luật, thể chế thông qua quá trình tư vấn, tham vấn và được củng cố bằng các cơ sở bằng chứng qua nghiên cứu thực tiễn và kinh nghiệm quốc tế, đặc biệt kinh nghiệm từ Australia.

Các kết quả cụ thể mà Chương trình sẽ đóng góp gồm:

- a. Tạo lập một môi trường đầu tư kinh doanh thuận lợi nhằm thực hiện mục tiêu có ít nhất một triệu doanh nghiệp.
- b. Nâng cao hiệu quả và tính cạnh tranh, minh bạch của thị trường sản phẩm và thị trường các yếu tố sản xuất.
- c. Thể chế cạnh tranh mạnh hơn với việc sửa đổi luật cạnh tranh, cơ cấu lại cơ quan cạnh tranh và cơ chế thực thi pháp luật cạnh tranh.
- d. Bằng chứng về tác động của những nỗ lực thúc đẩy cơ cấu nông thôn.
- e. Nâng cao nhận thức về trao quyền kinh tế của phụ nữ.

Chương trình sẽ giúp Chính phủ Việt Nam đạt được các mục tiêu thông qua bốn cấu phần mục tiêu sau:

- a. Tạo lập thị trường cạnh tranh, minh bạch và cải thiện môi trường đầu tư, kinh doanh
- b. Tăng cường các thể chế cạnh tranh và bảo vệ người tiêu dùng
- c. Tạo điều kiện thuận lợi cho tái cơ cấu nông thôn
- d. Tăng cường tiếng nói của doanh nghiệp và phụ nữ trong môi trường đầu tư và tái cơ cấu kinh tế
- e. và một Quỹ linh hoạt hỗ trợ sáng kiến cải cách

2. Bối cảnh hoạt động và mục tiêu

2.1. Bối cảnh

Đại dịch Covid-19 thời gian qua đã và đang ảnh hưởng rất lớn đến hoạt động sản xuất kinh doanh của doanh nghiệp Việt Nam, khiến nhiều doanh nghiệp buộc phải tạm ngừng hoạt động, thậm chí đứng trước nguy cơ phá sản. Trước tình hình đó, Chính phủ đã ban hành nhiều giải pháp hỗ trợ kịp thời nhằm nâng cao sức chống chịu cho doanh nghiệp, giúp doanh nghiệp thích ứng, duy trì hoạt động, vượt qua những thách thức trước mắt của đại dịch như Nghị quyết số: 43/NQ-QH, 11/NQ-CP, 105/NQ-CP, 68/NQ-CP, 126/NQ-CP. Những nỗ lực của Chính phủ đã tác động tích cực, giúp doanh nghiệp dần thích nghi và bước sang trạng thái “bình thường mới”. Tuy nhiên, không thể phủ nhận những hệ lụy mà khủng hoảng Covid-19 đã tạo ra đối với cộng đồng doanh nghiệp Việt Nam. Dịch bệnh đã khiến các doanh nghiệp Việt Nam phải tự nhìn nhận và đánh giá lại năng lực, khả năng thích ứng, chiến lược và mô hình kinh doanh của mình.

Doanh nghiệp Việt Nam với đa phần là doanh nghiệp nhỏ và vừa, có quy mô nhỏ và thời gian hoạt động ngắn, vì vậy, thường hạn chế về nguồn lực và kinh nghiệm trong ứng phó với những biến động bất ngờ của nền kinh tế, nhất là trong các cuộc khủng hoảng có tác động trên quy mô rộng và thời gian dài như đại dịch Covid-19. Khái niệm ứng phó với khủng hoảng đối với những doanh nghiệp này là một khái niệm tương đối xa lạ và chưa được xem trọng. Khi đối diện với các cuộc khủng hoảng, các doanh nghiệp thường không có sự chuẩn bị kịp thời và không có một kế hoạch phù hợp để ứng phó. Chính vì thế, khi khủng hoảng xảy ra, đa phần các doanh nghiệp phải “loay hoay” tìm hướng đi hoặc trông chờ vào sự hỗ trợ từ bên ngoài, điều này tạo nên rủi ro rất lớn cho doanh nghiệp, khiến hoạt động sản xuất kinh doanh của doanh nghiệp bị đình trệ, thậm chí là ngừng hoạt động và phá sản.

Trong cuộc khủng hoảng Covid-19, một số doanh nghiệp vẫn tồn tại và phát triển, những doanh nghiệp này có chiến lược kinh doanh phù hợp, có mô hình quản trị linh hoạt, kế hoạch và chiến lược kinh doanh thích ứng được với khủng hoảng. Tuy nhiên, số lượng doanh nghiệp này còn hạn chế, đồng thời, doanh nghiệp cũng gặp khó khăn trong việc tiếp cận những thông tin liên quan do chủ đề này vẫn còn mới mẻ ở Việt Nam. Trong bối cảnh nền kinh tế đang dần hồi phục và phát triển các doanh nghiệp cần phải tiếp tục nâng cao nhận thức về ứng phó với các cuộc khủng hoảng để phát triển một cách bền vững, tăng cường sức đề kháng trước các cuộc khủng hoảng, góp phần nâng cao sức chống chịu của nền kinh tế.

Vì vậy, Cục Quản lý đăng ký kinh doanh đề xuất Chương trình Aus4reform hỗ trợ thực hiện nghiên cứu “Nghiên cứu, đánh giá khả năng ứng phó của doanh nghiệp Việt Nam với khủng hoảng Covid-19, đề xuất các giải pháp nâng cao khả năng thích ứng của doanh nghiệp trước khủng hoảng”. Nghiên cứu với mục tiêu làm rõ tầm quan

trọng của hoạt động lập kế hoạch ứng phó với khủng hoảng. Đánh giá kinh nghiệm, chiến lược, bài học kinh nghiệm ứng phó với khủng hoảng dịch Covid-19 và đưa ra những giải pháp, định hướng nhằm nâng cao năng lực thích ứng với khủng hoảng của doanh nghiệp Việt Nam.

Đây là chủ đề nghiên cứu có ý nghĩa và cần thiết, được kỳ vọng là tư liệu đầu vào hữu ích cho Chính phủ trong việc xây dựng các chính sách hỗ trợ doanh nghiệp, nhất là trong bối cảnh có rất nhiều yếu tố bất ổn trong và ngoài nước tác động lên hoạt động sản xuất kinh doanh của doanh nghiệp (như lạm phát, giá dầu, giá nguyên vật liệu, chiến tranh...).

2.2. Mục tiêu nghiên cứu

Mục tiêu tổng quát: Nghiên cứu, đánh giá khả năng ứng phó của doanh nghiệp Việt Nam với khủng hoảng Covid-19, đề xuất các giải pháp nâng cao khả năng thích ứng của doanh nghiệp trước khủng hoảng, góp phần cung cấp thông tin đầu vào cho việc xây dựng các chính sách, văn bản quy phạm pháp luật về quản trị doanh nghiệp, chính sách hỗ trợ doanh nghiệp.

Mục tiêu cụ thể: Nghiên cứu nhằm đạt được các mục tiêu cụ thể chủ yếu sau đây:

- Làm rõ tầm quan trọng của hoạt động lập kế hoạch ứng phó với khủng hoảng. Đánh giá kinh nghiệm, chiến lược, bài học kinh nghiệm ứng phó với khủng hoảng dịch Covid-19 và đưa ra những giải pháp, định hướng nhằm nâng cao năng lực thích ứng với khủng hoảng của doanh nghiệp Việt Nam.
- Đóng góp vào việc xây dựng các Báo cáo về cải thiện môi trường kinh doanh; đóng góp giải pháp nâng cao năng lực cạnh tranh cho doanh nghiệp góp phần nâng cao năng lực cạnh tranh quốc gia.
- Đóng góp vào việc xây dựng các chính sách, văn bản quy phạm pháp luật về quản trị doanh nghiệp, chính sách hỗ trợ doanh nghiệp; nâng cao năng lực dự báo, ứng phó và phục hồi của doanh nghiệp sau các cuộc khủng hoảng trước những biến động của nền kinh tế, đặc biệt đối với các doanh nghiệp nhỏ và vừa.

2.3. Phạm vi nghiên cứu

Phạm vi không gian và thời gian: Phân tích, đánh giá khả năng ứng phó của doanh nghiệp Việt Nam với khủng hoảng Covid-19 từ năm 2020 đến nay, đề xuất các giải pháp nâng cao khả năng thích ứng của doanh nghiệp trước các cuộc khủng hoảng.

Phạm vi nội dung:

- Khái niệm khủng hoảng và tác động của khủng hoảng đến doanh nghiệp.
- Thực trạng khả năng ứng phó của doanh nghiệp trong cuộc khủng hoảng Covid-19 tại Việt Nam, trong đó nhấn mạnh tới một số nội dung như: (i) Tác động của Covid-19 đến doanh nghiệp (thông qua tình hình doanh nghiệp gia nhập và rút lui khỏi thị trường trong bối cảnh Covid-19, kết quả hoạt động kinh doanh của

doanh nghiệp...) và những rủi ro mà doanh nghiệp gặp phải trong bối cảnh Covid-19; (ii) Thực trạng khả năng ứng phó của doanh nghiệp Việt Nam trong bối cảnh Covid-19; (iii) Một số khó khăn gặp phải của doanh nghiệp trong việc ứng phó với khủng hoảng do Covid-19 gây ra; (iv) Vai trò của việc lập kế hoạch ứng phó với khủng hoảng; (v) Bài học từ khả năng ứng phó của doanh nghiệp trong cuộc khủng hoảng Covid-19 tại Việt Nam, (vi) kinh nghiệm quốc tế trong ứng phó với khủng hoảng của doanh nghiệp, kinh nghiệm của cơ quan, Chính phủ trong công tác hỗ trợ doanh nghiệp.

- Một số kiến nghị, giải pháp nâng cao khả năng thích ứng của doanh nghiệp trước các cuộc khủng hoảng trong tương lai.
- Kiến nghị giải pháp hỗ trợ của Chính phủ đối với doanh nghiệp trước khủng hoảng.

2.4. Kết quả dự kiến

- 01 Báo cáo nghiên cứu đầy đủ (tiếng Anh và tiếng Việt).

2.5. Nhiệm vụ/yêu cầu đối với chuyên gia tư vấn

2.5.1. Chuyên gia tư vấn cấp cao (Chuyên gia tư vấn 1)

Chuyên gia tư vấn 1 thực hiện các nhiệm vụ sau:

- Xây dựng Đề cương chi tiết báo cáo nghiên cứu “*Nghiên cứu, đánh giá khả năng ứng phó của doanh nghiệp Việt Nam với khủng hoảng Covid-19, đề xuất các giải pháp nâng cao khả năng thích ứng của doanh nghiệp trước khủng hoảng*”.
- Đánh giá thực trạng khả năng ứng phó của doanh nghiệp trong cuộc khủng hoảng Covid-19 tại Việt Nam.
- Đưa ra các giải pháp giúp doanh nghiệp nâng cao nhận thức, khả năng về ứng phó với các cuộc khủng hoảng để phát triển một cách bền vững, tăng cường sức đề kháng trước các cuộc khủng hoảng, góp phần nâng cao sức chống chịu của nền kinh tế; Kiến nghị giải pháp hỗ trợ của Chính phủ đối với doanh nghiệp trước khủng hoảng.
- Dự thảo báo cáo tổng hợp về “*Nghiên cứu, đánh giá khả năng ứng phó của doanh nghiệp Việt Nam với khủng hoảng Covid-19, đề xuất các giải pháp nâng cao khả năng thích ứng của doanh nghiệp trước khủng hoảng*” bao hàm các nội dung chính được đề cập ở mục 2.3.
- Tư vấn cho Cục Quản lý đăng ký kinh doanh về một số vấn đề liên quan.
- Tham gia khảo sát hoặc thực hiện tham vấn khi được Cục Quản lý đăng ký kinh doanh yêu cầu (nếu cần).

- Tham vấn Cục Quản lý đăng ký kinh doanh, các cơ quan, chuyên gia liên quan (nếu cần).
- Yêu cầu chuyên gia tư vấn 2 và 3 cung cấp các tài liệu, dữ liệu, báo cáo cần thiết để thực hiện xây dựng báo cáo nghiên cứu.

Yêu cầu đối với Chuyên gia tư vấn 1:

- Tốt nghiệp đại học chuyên ngành luật, kinh tế, kinh tế phát triển, quản trị kinh doanh, chính sách công hoặc những ngành khác có liên quan (có bằng Thạc sỹ hoặc Tiến sỹ là lợi thế).
- Có ít nhất 10 năm kinh nghiệm nghiên cứu, phân tích trong các lĩnh vực liên quan đến luật, chính sách công, kinh tế, thương mại, phát triển doanh nghiệp, phát triển kinh tế tư nhân, quản trị kinh doanh, quản lý công, cải cách thể chế, môi trường kinh doanh, doanh nghiệp, hội nhập quốc tế.
- Có kiến thức về phân tích và nghiên cứu chính sách kinh tế.
- Am hiểu pháp luật Việt Nam.
- Có khả năng sử dụng ít nhất một ngoại ngữ thông dụng để tra cứu, tham khảo tài liệu nước ngoài.

2.5.2. Chuyên gia tư vấn 2:

Chuyên gia tư vấn 2 thực hiện các nhiệm vụ sau:

- Cung cấp các tài liệu nghiên cứu và các tài liệu, dữ liệu liên quan khác cho Chuyên gia tư vấn 1.
- Nghiên cứu, rà soát cơ sở lý luận về khủng hoảng và tác động của khủng hoảng đến doanh nghiệp. Rà soát các chính sách, chỉ đạo, giải pháp hỗ trợ của Chính phủ nhằm nâng cao sức chống chịu cho doanh nghiệp, giúp doanh nghiệp thích ứng, duy trì hoạt động, vượt qua những thách thức do khủng hoảng gây ra.
- Xây dựng nội dung, kế hoạch, phương pháp khảo sát, phỏng vấn doanh nghiệp, các cá nhân, tổ chức, chuyên gia có liên quan; xây dựng nội dung Bảng hỏi sâu để phỏng vấn trực tiếp doanh nghiệp. Tham gia các chuyên khảo sát tại các địa phương do Aus4reform và Cục Quản lý đăng ký kinh doanh tổ chức để thu thập các thông tin trực tiếp về doanh nghiệp.
- Tổng hợp, thu thập và phân tích sơ bộ kết quả khảo sát cung cấp cho Chuyên gia 1.
- Tham gia các hội thảo tham vấn do Aus4reform và Cục Quản lý đăng ký kinh doanh phối hợp tổ chức.
- Hỗ trợ chuyên gia 1 điều chỉnh bổ sung Dự thảo Báo cáo nghiên cứu trên cơ sở các nhận xét, góp ý

Yêu cầu đối với Chuyên gia tư vấn 2:

- Tốt nghiệp đại học chuyên ngành luật, kinh tế, kinh tế phát triển, quản trị kinh doanh, chính sách công hoặc những ngành khác có liên quan (có bằng Thạc sỹ hoặc Tiến sỹ là lợi thế).
- Có ít nhất 7 năm kinh nghiệm nghiên cứu, phân tích trong các lĩnh vực liên quan đến luật, chính sách công, kinh tế, thương mại, phát triển doanh nghiệp, phát triển kinh tế tư nhân, quản trị kinh doanh, quản lý công, cải cách thể chế, môi trường kinh doanh, doanh nghiệp, hội nhập quốc tế; hoặc có kinh nghiệm cung cấp tư vấn cho các cơ quan bộ ngành của Chính phủ về các chủ đề liên quan.
- Kinh nghiệm triển khai các gói khảo sát, phân tích và đánh giá về pháp luật, môi trường kinh doanh; nghiên cứu và phân tích chính sách hỗ trợ các doanh nghiệp.
- Có kiến thức về phân tích và nghiên cứu chính sách kinh tế.
- Am hiểu pháp luật Việt Nam.
- Có khả năng sử dụng ít nhất một ngoại ngữ thông dụng để tra cứu, tham khảo tài liệu nước ngoài.

2.5.3. Chuyên gia tư vấn 3:

Chuyên gia tư vấn 3 thực hiện các nhiệm vụ sau:

- Cung cấp các tài liệu nghiên cứu và các tài liệu, dữ liệu liên quan khác cho Chuyên gia tư vấn 1.
- Phối hợp với các chuyên gia tư vấn 1 trong việc nghiên cứu, rà soát các quy định pháp lý về hoạt động quản trị doanh nghiệp; các chính sách, chỉ đạo, giải pháp hỗ trợ của Chính phủ nhằm nâng cao sức chống chịu cho doanh nghiệp, giúp doanh nghiệp thích ứng, duy trì hoạt động, vượt qua những thách thức do khủng hoảng gây ra.
- Phối hợp với chuyên gia tư vấn 2 trong việc xây dựng nội dung khảo sát, kế hoạch khảo sát, phương pháp khảo sát. Tham gia các chuyến khảo sát tại các địa phương do Aus4reform và Cục Quản lý đăng ký kinh doanh tổ chức để thu thập các thông tin trực tiếp về doanh nghiệp.
- Phân tích kế hoạch ứng phó với khủng hoảng, kế hoạch kinh doanh, tình hình hoạt động sản xuất kinh doanh của một số doanh nghiệp điển hình (thông qua báo cáo tài chính) để tìm ra bài học kinh nghiệm.
- Nghiên cứu kinh nghiệm quốc tế về ứng phó của doanh nghiệp với khủng hoảng.
- Phân tích và đánh giá vai trò của việc lập kế hoạch ứng phó với khủng hoảng và bài học từ kinh nghiệm quốc tế và trong nước trước cuộc khủng hoảng Covid-19”.
- Điều phối, tư vấn và chuẩn bị nội dung các cuộc hội thảo tham vấn do Aus4reform và Cục Quản lý đăng ký kinh doanh phối hợp tổ chức
- Tổng hợp ý kiến các chuyên gia trong các buổi phỏng vấn, hội thảo
- Hỗ trợ chuyên gia tư vấn 1 và 2 trong hoàn thiện nội dung Báo cáo ban đầu, Đề xuất báo cáo chuyên đề.

Yêu cầu đối với Chuyên gia tư vấn 3:

- Tốt nghiệp đại học chuyên ngành luật, kinh tế, kinh tế phát triển, quản trị kinh doanh, chính sách công hoặc những ngành khác có liên quan (có bằng Thạc sỹ hoặc Tiến sỹ là lợi thế).
- Có ít nhất 7 năm kinh nghiệm nghiên cứu, phân tích trong các lĩnh vực liên quan đến luật, chính sách công, kinh tế, thương mại, phát triển doanh nghiệp, phát triển kinh tế tư nhân, quản trị kinh doanh, quản lý công, cải cách thể chế, môi trường kinh doanh, doanh nghiệp, hội nhập quốc tế; hoặc có kinh nghiệm cung cấp tư vấn cho các cơ quan bộ ngành của Chính phủ về các chủ đề liên quan.
- Kinh nghiệm triển khai các gói khảo sát, phân tích và đánh giá về pháp luật, môi trường kinh doanh; nghiên cứu và phân tích chính sách hỗ trợ các doanh nghiệp.
- Kinh nghiệm phân tích hoặc đã tham gia nghiên cứu những đề tài, nội dung có liên quan đến báo cáo tài chính.
- Có kiến thức về phân tích và nghiên cứu chính sách kinh tế.
- Am hiểu pháp luật Việt Nam.
- Có khả năng sử dụng ít nhất một ngoại ngữ thông dụng để tra cứu, tham khảo tài liệu nước ngoài.

3. Thời gian

Chuyên gia tư vấn 2 và 3: Bàn giao các dữ liệu, tài liệu liên quan (nếu có) trước 15 tháng 9 năm 2022.

Chuyên gia tư vấn 1:

- Bàn giao dự thảo Báo cáo trước ngày 30 tháng 9 năm 2022.
- Bàn giao Báo cáo cuối cùng trước ngày 30 tháng 10 năm 2022.

Tất cả các báo cáo phải được nộp cho Văn phòng Chương trình Aus4Reform dưới cả hai hình thức bản cứng (hard-copy) và bản mềm (soft-copy) theo định dạng PDF hoặc WORD.

4. Chỉ dẫn

- Các chuyên gia tư vấn sẽ chịu trách nhiệm trước Giám đốc Chương trình Aus4Reform. Ban Quản lý Dự án sẽ hỗ trợ chuyên gia tư vấn.

- Việc sử dụng các tài liệu, kết quả nghiên cứu cho các mục đích khác không thuộc phạm vi hoạt động cần được sự chấp thuận bằng văn bản của Dự án.